

Skadelig seksuell atferd i skolen - Lærerens rolle i et tverretatlig samarbeid

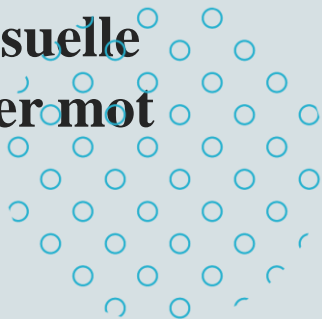
Tverrprofesjonell fagdag om seksuelle overgrep og vold i nære relasjoner mot barn 07.01.2021

Kjersti Draugedalen

Offentlig ph.d. stipendiat

Tønsberg kommune og universitetet i Sørøst-Norge

kjersti.draugedalen@tonsberg.kommune.no / kdr@usn.no

Kort om meg:

- Allmennlærer og Aktivist
- Master i flerkulturell og internasjonal utdanning
- Videreutdanning i pedagogisk veiledning og seksuelle overgrep i et livsløpsperspektiv
- Lærer i Uganda, Groruddalen og Revetal
- avdelingsleder for bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger i 2 år

- Fra 01.08.18: Offentlig doktorgradsprosjekt i Tønsberg kommune: «Læreres mulighet til å avdekke og sette inn tiltak ovenfor barn med problematisk eller skadelig seksuell atferd i barneskolen»
- SLT (Samordning av Lokale rus og kriminalitetsforebyggende Tiltak) koordinator i 2018 - 2019
- Jevnlig ute på skoler for å snakke med barn, unge og voksne om læringsmiljø

Barn og unge som utviser skadelig seksuell atferd (def)

- Forkortet SSA i Norge
- Fra britisk: «Harmful sexual behaviour» (HSB)
- Amerika/Australia: «Problem sexual behavior» (O'Brien, 2008; www.ncsby.org; www.atsa.com)
- Omdiskuterte begreper – stor utvikling på fagfeltet (Hackett, 2014; Askeland, Jensen, & Moen, 2017)
- Begrepet «Unge overgripere» ikke ønsket
- Ofte «sårbare» barn og unge (Leonard & Hackett, 2019; Ey & McInnes, 2020)

Barn og unge som utviser SSA (forts. def.)

“using sexually explicit words and phrases, inappropriate touching, using sexual violence or threats, or full penetrative sex with other children or adults” (The National Society for the Prevention of Cruelty to Children www.nspcc.org.uk)

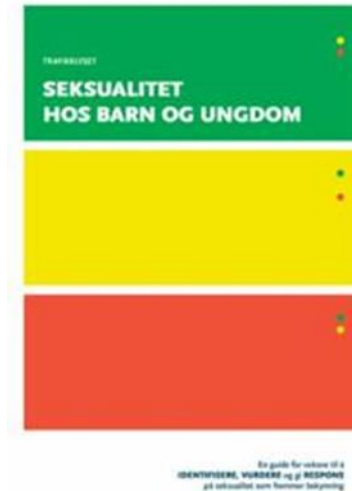
Min oversettelse: «bruk av seksuelle eksplisitte ord og fraser, upassende berøring, bruk av seksuell vold eller trusler, eller full penetrering med andre barn eller voksne»

Barn og unge som utviser skadelig seksuell atferd (forts. def.)

- Utgangspunkt i Hacketts (2010) kontinuum fra normal til voldelig
- ofte: «barn og unge som utviser problematisk eller skadelig atferd» (NKVTS)
- Kontinuum definisjon utgangspunkt for kartleggingsverktøyet «Trafikklyset»

Trafikklyset finnes digitalt på
<https://www.seksuellatferd.no/>

Bakgrunn og omfang

- Seksuelle overgrep – et folkehelseproblem (WHO, 2017)
- 30 – 50 % Seksuelle overgrep mot barn utført av andre barn og unge – øker i omfang (Barbaree & Marshall 2006; Bonner 2006; Inges & Kleive 2011; Kripos, 2017, Askeland, Jensen & Moen, 2017; Hafstad & Augusti, 2019; Shawler et al., 2019)
- Tidlig intervensjon essensielt (Hackett, 2010; Vorland, Selvik, Hjorthol, Kanten & Blix, 2018; Firmin, Lloyd & Walker, 2019)

Presentasjon av doktorgradsprosjektet

- **Tittel:** «Læreres mulighet til å avdekke og sette inn tiltak ovenfor barn som utviser problematisk eller skadelig seksuell atferd»
- **Overordnet mål:** Bidra til tettere tverretatlig samarbeid mellom skoler, førstelinjetjenesten og andrelinjetjenesten ovenfor barn med problematisk og skadelig seksuell atferd gjennom å styrke læreres handlingskompetanse

DELMÅL 1:

- * Skape en forskningsbasert oversikt over læreres kunnskap og kompetanse om barn med SSA og hvilke tiltak som settes inn for å identifisere utfordringer i det tverretatlige samarbeidet mellom skoler, førstelinjetjenesten og andrelinjetjenesten
- * Metode: Anonym digital spørreundersøkelse til lærere
- * Resultat: “Teachers’ responses to harmful sexual behaviour in primary school – findings from a digital survey among primary school teachers” (Journal of Sexual Aggression)
(<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13552600.2020.1773552>)

DELMÅL 2:

- * Bruk av Traumebevisst omsorg (TBO Bath, 2008 & 2015) og «Trafikklyset» som verktøy for å styrke læreres handlingskompetanse ovenfor barn med SSA
- * Metode: fokusgrupper for å diskutere funnene - pilotlærere opplæring i TBO (PPT) og Trafikklyset («AIM» kurs – «Assessment – Intervention & Moving on» via RVTsene)

DELMÅL 3:

- * Utvikle felles begrepsbruk og forståelse av bekymring rundt barn med SSA gjennom tverretatlige forum bestående av representanter fra skoler, førstelinjetjenesten og andrelinjetjenesten
- * «tverretatlige forum» - representanter fra skoler, første- og andrelinjetjenesten (som «tverrfaglige team» på hver skole)

Aktiviteter tilknyttet prosjektet

- Fagdag 19.11.19 i regi av Tbg kommune og Konfliktrådet om skadelig seksuell atferd og tverretatlig samarbeid
- Studieopphold ved Durham University under veiledning av professor Simon Hackett
- Prosjektstilling i RVTS Midt Skolemanualprosjekt – Skolemanualen lanseres nasjonalt i 2021

Lærerrollen – en av de viktigste rollene i barn og unges liv

- Unik posisjon i ft forebygging
- Brobygger til hjelpeapparat

Læreres samarbeidspartnere i møte med SSA

- **Helsesykepleier på skolen**
- **Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT)**
- **Barnevern**
- **Kommunale Familiehús/ kommunepsykolog**
- **Forebyggende politi**

- **BUP (Barne- og Ungdomspsykiatrisk Poliklinikk)**
- **Familievernkontor**

Hva kan en lærer gjøre med sin bekymring for en elev?

- Skape og opprettholde god relasjon med elev (være i posisjon)
- Snakke med elev om bekymring – skap rom for uformelle samtaler
- Kartlegg, dokumenter og drøft bekymring ved bruk av Trafikklyset
- Drøft sak m sykepleier eller i ressursteam/tverrfaglig team på skole
- Anonym drøfting med barnevern
- Anonym drøfting med kompetansemiljøer på SSA parallelt

Kompetansemiljø i Norge man kan kontakte for drøfting av bekymringsfull og skadelig seksuell atferd:

- Ressursenhet V27 ved Betanien sykehus (www.betaninensykehus.no)
- Konsultasjonsteam ved Statens Barnehus (p.t. 11 barnehus i Norge) (www.statensbarnehus.no)
- REBESSA (Ressursteam for Bekymringsfull og Skadelig Seksuell Atferd) (<https://rebessa.com/>)
- RVTS (Sør, Øst, Vest, Midt og Nord) (www.rvts.no)

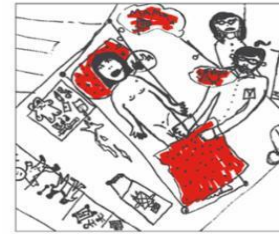

Ressurser for lærere i møte med vold og overgrep:

- www.snakkemedbarn.no
- www.dinutvei.no
- www.jegvet.no
- www.seksuellatferd.no

Play It Right
(KRUS+RVTS Øst)

Margrete Weide Asland
“... si det til noen ...”
En bok om seksuelle overgrep mot barn og unge

3. utgave

UNIVERSITETSFORLAGET

